

Sygn. akt I Ca 218/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca SSO Dorota Twardowska

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2014 r. w Elblągu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. S. (1) i J. S. (2)

przeciwko A. J.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 03 kwietnia 2014 r. sygn. akt I C 2382/13

1. oddała apelację;

2. zasądza od powodów J. S. (1) i J. S. (2) na rzecz pozwanego A. J. kwoty po 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt I Ca 218/14

UZASADNIENIE

Powodowie J. S. (2) i J. S. (1) domagali się zasądzenia od A. J. kwoty 6.307,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 01.06.2012 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu połowy kosztów aktu notarialnego zniesienia współwłasności, powołując się na uregulowanie art. 207 k.c.

Nakazem zapłaty z dnia 7 października 2013 r. wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd uwzględnił powództwo w całości oraz orzekł o kosztach procesu.

Pozwany wniósł sprzeciw od wskazanego wyżej nakazu zapłaty, domagając się oddalenia powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Elblągu oddalił powództwo i zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 1.200 zł tytułem kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że przyjęta przez stronę powodową podstawa prawna roszczenia była błędna, bowiem art. 207 k.c. nie może stanowić podstawy rozliczenia kosztów zniesienia współwłasności rzeczy, gdyż nie jest ani wydatkiem, ani ciężarem związanym z rzeczą wspólną. Koszty zawarcia aktu notarialnego w dniu 23 maja 2006 r. zostały poniesione właśnie w celu zniesienia współwłasności, a nie w celu utrzymania wspólności prawa lub zwiększenia wartości tego prawa, a tylko w takim przypadku art. 207 k.c. miałby zastosowanie. Niezależnie od powyższego Sąd pierwszej instancji zauważył, że w przedmiotowej sprawie powodowie zeznali, iż „tylko nam zależało na zniesieniu współwłasności i ja z żoną zdecydowaliśmy się zapłacić

za notariusza. Pozwany się na to zgodził”. Zdaniem Sądu pierwszej instancji takie twierdzenia powodów, przy ich akceptacji przez pozwanego, wprost wskazują, że doszło do zawarcia pomiędzy nimi ustnej umowy stwierdzającej, że tylko powodowie poniosą koszty aktu notarialnego. Powyższe wynika również z faktu, iż powodowie wystąpili z tym roszczeniem po upływie ponad 7 lat od ich poniesienia, a zatem kwestia ta przez ten czas nie była pomiędzy nimi sporna.

W apelacji powodowie J. S. (2) i J. S. (1) wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Orzeczeniu temu zarzucili:

- naruszenie przepisu art. 233 k.p.c. przez błędną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zeznań stron i uznanie, że strony wiązała umowa, zgodnie z którą koszty zniesienia współwłasności nieruchomości przy ul. (...) ponieśli powodowie, bez prawa domagania się zwrotu poniesionej opłaty;

- naruszenie art. 227 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z uzasadnienia Sądu Okręgowego w sprawie I C (...) i nie przeprowadzenie pozostałych dowodów wskazanych w piśmie procesowym powodów z dnia 11 lutego 2011 r. , przez co sąd nie rozpoznał istoty sprawy i nie mógł dokonać wiarygodnej oceny zeznań pozwanego oraz dokonać ustaleń co do treści umowy stron, zasad zarządu nieruchomością wspólną oraz kosztów związanych ze zniesieniem współwłasności;

- błędną wykładnię art. 207 k.c. poprzez przyjęcie, iż koszt aktu notarialnego poniesionego w związku ze zniesieniem współwłasności w przedmiotowej sprawie nie jest ani wydatkiem, ani ciężarem związanym z rzeczą wspólną.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powodów kosztów procesu za drugą instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powodów była niezasadna. Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonaną przez Sąd pierwszej instancji bez potrzeby ponownego przytoczenia.

Sąd pierwszej instancji dokonał oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego bez przekroczenia reguł dowodowych określonych w art. 233 § 1 k.p.c. oraz w art. 227 k.p.c., trafnie ustalając, że strony wiązała umowa, zgodnie z którą koszty zniesienia współwłasności nieruchomości przy ul. (...) miały obciążać powodów. Ustalenie to znajduje uzasadnienie w zeznaniach samego powoda J. S. (2), który na rozprawie w dniu 3 kwietnia 2014 r. podał : „tylko nam zależało na zniesieniu współwłasności i ja z żoną zdecydowaliśmy się zapłacić za notariusza. Pozwany się na to zgodził” (k. 98-99). Zeznania te potwierdziła powódka J. S. (1). Co istotne, na tej samej rozprawie pozwany A. J. wskazał, że po zniesieniu współwłasności nie rozmawiał na temat zwrotu kosztów zawarcia aktu notarialnego, zaznaczając, że do zniesienia współwłasności doszło z inicjatywy powodów. Skoro zatem sam powód przyznał, że strony uzgodniły, iż to on z małżonką poniosą koszty notarialne związane ze zniesieniem współwłasności, nie wskazując przy tym, iż zastrzeżono obowiązek zwrotu przez pozwanego tych kosztów, to roszczenie objęte żądaniem pozwu musiało zostać ocenione jako niezasadne.

Okoliczności, na które wskazuje się w apelacji oceny tej zmienić nie mogły. Jak wynika z protokołu rozprawy z dnia 3 kwietnia 2014 r. pozwany w toku postępowania dokonał jedynie ewentualnego potrącenia swej wzajemnej wierzytelności, tj. potrącił ją tylko na wypadek gdyby objęta żądaniem pozwu wierzytelność, którą kwestionuje została uznana przez sąd za uzasadnioną (k. 96). W takim wypadku niewątpliwie nie można było uznać, że doszło do uznania powództwa, jak sugeruje się w apelacji. Nie było też podstaw, aby w oparciu o uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu sporządzone w sprawie I C (...) dokonać ustaleń faktycznych sprzecznych z materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie. Uzasadnienie orzeczenia służy jedynie do wyjaśnienia granic powagi rzeczy osądzonej, gdy z braku jakichś elementów wnioskowanie z treści samego orzeczenia jest niemożliwe.

Zawarte w apelacji wnioski dowodowe o przesłuchanie stron po odebraniu przyrzeczenia nie podlegały uwzględnieniu, bowiem zgodnie z art. 505¹¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu uproszczonym Sąd drugiej instancji nie przeprowadza

postępowania dowodowego z wyjątkiem dowodu z dokumentu. Wyjaśnić trzeba, iż § 2 cytowanego wyżej artykułu stanowi, że przepisu paragrafu poprzedzającego nie stosuje się, jeżeli apelację oparto na późniejszym wykryciu okoliczności faktycznych lub środkach dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać przed sądem pierwszej instancji. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie zaistniała. Wbrew stanowisku skarżącego nie jest bowiem usprawiedliwione zgłoszenie dowodu dopiero w skardze apelacyjnej, jeżeli strona nie powołała tego dowodu przed sąd pierwszej instancji z tej przyczyny, że przypuszczała, iż do wykazania spornej okoliczności wystarczą inne dowody (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1998 r., III CKN 52/98, niepubl.).

Sąd pierwszej instancji słusznie uznał ponadto, że wywodzenie przez powodów roszczenia o zapłatę połowy kwoty poniesionej tytułem kosztów notarialnych z treści przepisu art. 207 k.c. jest nieuzasadnione. Zgodnie z powołanym wyżej przepisem korzyści i inne przychody z rzeczy wspólnej przypadają współwłaścicielom w stosunku do wielkości udziałów; w takim samym stosunku współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną. Podzielić należy stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 14 października 2011 r., III CSK 288/10 (Lex nr 112912), według którego przepis art. 207 k.c. dotyczy rozliczeń między współwłaścicielami jedynie z niektórych tytułów, a mianowicie korzyści lub innych przychodów z rzeczy wspólnej oraz poniesionych na nią wydatków lub innych ciężarów. Nie może więc stanowić kompleksowej podstawy do dokonania wszelkich rozliczeń między współwłaścicielami z tytułu posiadania rzeczy i korzystania z niej. Koszty zawarcia aktu notarialnego w dniu 23 maja 2006 r. zostały poniesione w celu zniesienia współwłasności i nie stanowiły wydatków i ciężarów związanych z rzeczą wspólną, o których mowa w art. 207 k.c. Z tych przyczyn brak było podstaw do rozliczenia tych kosztów w oparciu o wskazany wyżej przepis. Podkreślić należy, że wskazanie przez powoda, działającego przez adwokata, przepisów prawa materialnego, mających stanowić podstawę prawną orzeczenia, jakkolwiek nie wymagane, nie pozostawało bez znaczenia dla przebiegu i wyniku sprawy, bowiem pośrednio określiło okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie pozwu (porównaj uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 1999 roku, I CKN 252/98, OSNC 1999, nr 9, poz. 152).

Z podanych przyczyn Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania za drugą instancję orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 6 pkt 4 w zw. z §13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.).